

Otázka pro: ing. J. Jirku, kvestora UP

Na nedávném zasedání Kolegia rektora UP jste se mj. zmínil o koleji v Černovíře, kterou bude mít UP pronajatou už pouze do léta. Proč univerzita od pronájmu odstupuje?

Zmíněnou kolej má UP pronajatou od soukromého vlastníka, který ji získal v restituci. UP ji měla pronajatou na dobu pěti let. Termín ukončení nájemní smlouvy vyprší v letošním létě.

Dříve zde byl Domov mládeže Středního učiliště zemědělského, s jehož představiteli se zřejmě vlastník nedohodl. V té době to pro nás bylo alespoň dočasné řešení nejpálčivějších ubytovacích problémů. Ovšem pro zkušenostech s pronajímatelem (vzájemná jednání byla poslední dobou dosti konfliktní, zoláště po povodních) a vzhledem k ceně nájmu (stávající i požadované po případném prodloužení), jsme se rozhodli smlouvu dále neobnovovat.

Kapacity jsou již de facto nahrazeny úpravami po povodních (očetně zvýšení počtu lůžek na kolejích Rošického) a očekává se za rok jeden blok v Neředíně. Navíc, kolej v Černovíře se potýkala s problémy obsazení – studentům se tam moc nechtělo.

Za těchto okolností si tedy už takovýto pronájem dále dovolit nemůžeme.

-map-

Jen několik řádků

„Vítězný únor“ na UP

Zjistit, co se před padesáti lety dělo na Univerzi Palackého, není snadný úkol, poněvadž podrobnější informace o průběhu posledního únorového týdne roku 1948 na UP zatím nejsou k dispozici (snad se jich dočkáme v rámci plánovaného přehledu vývoje obou „kamenných“ moravských univerzit, brněnské a olomoucké). A tak můžeme jen reprodukovat to málo, co na téma UP psaly tehdejší olomoucké deníky, tj. národně socialistické Volné slovo, lidovecký Osvozený Našinec a komunistická Stráž lidu. Ve čtvrtek 26. února 1948 byla otištěna informace, že „na ustavující schůzi Akčního výboru Palackého univerzity byli jednomyslně zvoleni tito zaměstnanci: Předsedou: prof. MUDr. Josef Hádlík, Lékařská fakulta. I. místopředseda: Josef Veselý, Filozofická fakulta. II. místopředseda: vyhrazeno studentstvou. Jednatel: Dr. Buchniček, Filozofická fakulta.“ Další 15 jmen si odpustíme a ocitujeme jen předposlední větu oné informace: „Členy Akčního výboru Palackého univerzity jsou dále členové Krajského akčního výboru prof. dr. J. L. Fischer a prof. MUDr. Jaroslav Mělka.“

V úterý 3. března 1948 již deníky Volné slovo a Osvozený Našinec neexistovaly a Stráž lidu uveřejnila dopis prvního rektora UP prof. PhDr. Josefa Ludvíka Fischera z 28. února 1948, jímž prof. Fischer požádal Krajský výbor KSČ v Olomouci (jehož předsedou byl novopověřený ministr spravedlnosti a Gottwaldův zeť JUDr. Alexej Čepička) o přijetí do KSČ s tím, že „vývoj událostí posledních měsíců, přivede republiku na sám okraj zkázy, potvrdil mě obavy, že mohl odstranit jen ostrý, ano revoluční zásah, provedený stranou komunistickou. Tím byly vytvořeny nové předpoklady pro další budování státu, za něž hlavní odpovědnost převzala KSČ. Za těchto okolností soudím, že je mou občanskou povinností, abych nezůstal mimo tento budoucí proces.“

Rektorský řetěz však J. L. Fischer podržel jen do roku 1949, kdy jej převzala prof. PhDr. Jiřina Otáhalová-Popelová, jejímž nástupcem v rektorské funkci se v letech 1953–1954 stal prof. MUDr. Josef Hádlík (takto psychiatr). Ten si zřejmě dokázal získat důvěru aparátu KSČ a přihodit na stranické váčky i funkci předsedy Akčního výboru UP v únoru 1948...

J. Fiala

Zprávy, informace, oznámení

Vedením PF UP pověřen doc. ing. J. Blažek, CSc.

Od 1. 3. 1998 stane v čele Právnické fakulty UP doc. ing. Jiří Blažek, CSc., který byl vedením PF UP pověřen prozatím do 31. 8. Jeho hlavními úkoly bude provést v tomto období nejmladší fakultu UP akreditačním řízením a ve spolupráci s jejím Akademičtým senátem připravit volby nového děkana PF UP. Pokud by se jej nepodařilo do května t.r. zvolit, bude pravděpodobně pověřen doc. Blažka prodlouženo do konce roku 1998 a volby proběhnou na podzim. Podle informací proděkanky PF UP Mgr. L. Lochmanové, Dr., však bude vedení PF UP usilovat o zvolení děkana ještě v tomto semestru. Jak dále Mgr. Lochmanová uvedla, akreditace Právnické fakulty UP probíhá ve třech etapách, z nichž (zejména z důvodu úmrtí děkana M. Liberdy) proběhla za-

tím pouze první, která se týkala předložení materiálů potřebných k hodnocení fakulty Akreditační komisí MŠMT. Jak Mgr. Lochmanová zdůraznila, problémy čekají PF UP zejména v oblasti hodnocení jednoho z nejdůležitějších kritérií akreditace, kterým jsou počty docentů a profesorů. Pokud by se přes všechna zdržení podařilo urychlit další fáze akreditačního řízení, mohla by se obhajoba Právnické fakulty UP uskutečnit ještě v červnu t. r.

Doc. ing. Jiří Blažek, CSc., působí na Právnické fakultě UP od doby jejího založení. Od roku 1996 vede její Katedru finančního práva, národního hospodářství a ekonomie. Současně působí jako pedagog Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

-mav-

Nabídka letní rodinné rekreace v Itálii

Vedení FF UP zajistilo ve spolupráci s cestovní kanceláří PROPAGO Hodonín letní rodinnou rekreaci u moře.

V jedné z nejkrásnějších lokalit Jaderského moře u města Caorle má CK PROPAGO v kempu San Francesco postaveny dřevěné chatky pro 4–5 osob. Chatky jsou vybaveny kuchyňkou, kde je možná příprava teplého jídla. Chatka není vybavena ložním prádlem. Kemp se rozkládá na 300 tis. m² zelené plochy

a je vybaven 7 sladkovodními bazény, sportovním areálem, třemi restauracemi, řadou obchodů a informačním střediskem s česky mluvícím personálem. V kempu je možnost zapůjčení slunečníku, jízdních kol, sportovních potřeb a knih. Delegát CK PROPAGO organizuje v průběhu pobytu zájezdy do nedalekého okolí (Benátky, Caorle, Jesolo – trhy, vodní tobogany apod).

Volné termíny	Cena v Kč/os.	Doprava Kč/os.
24. 5. – 31. 5.	– 1 chatka 1 400,–	CK PROPAGO 1 100,–
31. 5. – 7. 6.	– 2 chatky 1 500,–	vlastní
7. 6. – 14. 6.	– 2 chatky 1 500,–	vlastní
21. 6. – 1. 7.	– 1 chatka 2 300,–	vlastní
11. 7. – 21. 7.	– 2 chatky 2 700,–	CK PROPAGO 1 100,–
31. 7. – 10. 8.	– 1 chatka 2 700,–	vlastní
10. 8. – 20. 8.	– 2 chatky 2 600,–	CK PROPAGO 1 100,–
20. 8. – 30. 8.	– 1 chatka 2 300,–	vlastní
13. 9. – 20. 9.	– 2 chatky 1 300,–	vlastní

Stravování si rekreatant zajišťuje sám na vlastní náklady.

Informace vč. přihlášek podává paní Marcínková, sekretářka děkana FF UP, tel. 563 3011 nebo 523 0255.

-sm-

Dokončení ze str.1

Informace z AS UP

souhlas s převodem Horního Údolí do správy SKM UP. Souhlas udělený AS UP nabývá účinnosti dnem 1. 4. 1998.

Na základě doporučení organizační komise AS UP byl rektor UP vyzván, aby předložil závazné představy o rozmístění jednotlivých organizačních jednotek UP, o stavebních investicích a o případných akvizicích dalších budov na základě pasportizace objektů UP.

Předsedkyně AS UP vyzvala přítomné členy senátu, aby individuálně zpracovali připomínky k předloženému statutu UP a do 27. 2. 1998 jí je zaslali. Dále požádala zástupce PE, aby delegovali nového zástupce do legislativní komise.

P. Jansa (PF), prezident SUS UP, informoval o svém odstoupení z funkce delegáta ve S studentské komoře RVŠ, ve které jej nahradí E. Kudrnovský. Michal Kalhous (PF) poukázal na nedostatečné zdůvodnění zvýšení kolejného a stravného. Jak uvedl rektor, došlo ke změně způsobu financování a ke snížení příspěvku na stravné o Kč 4,20. Proto k datu 1. 3. 1998 dojde ke zvýšení uvedených cen, a to i pro zaměstnance. Zdražení kolejného proběhne

ve dvou etapách, a to v dubnu a v červenci. (Pozn. red.: bližší informace byly uvedeny v Žurnálu UP č. 16.) P. Jansa odůvodnil přednesení tohoto problému na AS UP malým prostorem k diskusi, který je studentům vyhrazen v kolejně samosprávě a v Kolegiu rektora UP.

Z podnětu AS CMTF přednesl PhDr. V. Cékota návrh, aby projednávání změn Statutu CMTF bylo zařazeno před jednání o rozpočtu. Dále navrhl, aby jednání AS UP bylo časově limitováno. Vzhledem k naléhavosti schválení změn Statutu CMTF rozhodl AS UP o projednávání této otázky na mimořádném zasedání AS UP dne 11. 3. 1998. Ke druhému návrhu nebyl přijat žádný výsledný návrh ani usnesení. Předsedkyně AS UP vyzvala přítomné, aby tuto otázku zvažili do dubnového zasedání.

AS UP delegoval Mgr. Michaelu Buchtovou jako pozorovatele ve Vědecké radě UP.

Doc. RNDr. R. Horák, CSc., rezignoval na svou funkci předsedy organizační komise AS UP.

Mimořádné zasedání AS UP, na jehož programu bude schvalování změn statutu CMTF UP a rozpočtu UP na rok 1998, se uskuteční 11. 3. 1998 v 15.00.

Ze zápisu jednání AS UP vybrala -mav-

Zprávy, informace, oznámení**Informace organizačního výboru AFO 1998**

Na zasedání organizačního výboru AFO 1998 byly projednány další kroky k přípravě konání letošního mezinárodního festivalu audiovizuálních vzdělávacích pořadů s přehlídkou využití informačních technologií ve vzdělávacím procesu. Ze zápisu jednání vybíráme:

Doc. PhDr. J. Schulz, CSc., pověřil PhDr. J. Vrba – ve spolupráci s PhDr. T. Hrbkem – garantováním semináře pro středoškolské učitele (23. 4. 1998 v olomouckém Muzeu umění), jehož cílem bude pozvání na festival a seznámení s jeho myšlenkou. Mgr. K. Tabery (Katedra teorie a dějin dramatických umění FF UP) přijal pověření k přípravě zahájení festivalu a tlumočil omluvu dr. Časlavského z účasti na AFO 1998. PhDr. T. Hrbek informoval o jednání s Českou televizí o případném uvedení předpremiéry filmu o F. Palackém, který by mohl být promítnut v aule Právnické fakulty UP.

V oblasti propagačního zabezpečení festivalu byl garantem tiskových konferencí (v Olomouci a v Praze) pověřen PhDr. J. Schneider (Katedra bohemistiky FF UP), internetovou adresu AFO 1998 zajistí RNDr. F. Zedník

a PhDr. H. Pilátová, o propagaci AFO 1998 v České televizi bude jednat PhDr. T. Hrbek.

Vedení odborných seminářů v průběhu AFO 1998 přijali prof. PhDr. M. Trapl, CSc. (Katedra historie FF UP), prof. MUDr. M. Duda, DrSc. (přednosta II. chirurgické kliniky LF UP) a doc. RNDr. E. Opatrný, CSc. (Katedra zoologie PřF UP).

Garanci za vyhotovení keramických cen (autorky Mgr. J. Bébarové) byl pověřen prof. Z. Kučera (oba Katedra výtvarné výchovy PdF UP).

V otázce kritérií pro výběr filmů do soutěže a práce výběrové komise, na kterých spolupracovali JUDr. et Mgr. A. Komenda a prof. PhDr. E. Petrů, DrSc., připadá v úvahu několik modelů řešení: a) přijmout do soutěže všechny přihlášené filmy a selekci ponechat na rozhodnutí soutěžní poroty, b) vytvořit komisi, která by eliminovala filmy ryze dokumentárního charakteru, c) výběrovou komisi strukturovat do jednotlivých sekcí. Tyto otázky by měly být dořešeny na příští schůzce organizačního výboru AFO 1998, která se uskuteční 6. 3. 1998.

Ze zápisu vybrala -mav-

Mezinárodní soutěž

Francis Marion University ve Florence v Jižní Karolině pořádá již 3. ročník mezinárodní soutěže na téma **ochrana životního prostředí**. Jejím cílem je stimulovat zájem studentů o otázky ochrany životního prostředí v mezinárodním kontextu.

Mohou se jí účastnit posluchači 1. – 3. ročníků, kteří napíší esej, jež bude popisovat nejzávažnější problémy v oblasti ochrany životního prostředí v příslušné zemi, a to způsobem, jež bude schopen ovlivnit veřejné mínění. V eseji je třeba vysvětlit, jaký vliv budou mít ekologické problémy na mezinárodní dovozování a na světovou ekonomiku v příštím desetiletí.

Esaj musí splňovat následující požadavky:
– musí být napsán anglicky,
– musí mít rozsah 1500 – 2000 slov,
– nesmí jít o esej, který byl již dříve někde publikován,
– musí být napsán na stroji (typewritten) a ob řádku (double spaced) a musí obsahovat řádnou dokumentaci,
– musí v něm být na samostatné straně uvedeno jméno studenta, jeho adresa, telefonní číslo, e-mailová adresa (pokud je), navštěvovaná škola a země, v níž student žije.

Zájemci o soutěž se musí nejprve zaregistrovat, a to do **14. března 1998** (je třeba uvést

jméno, adresu trvalou i přechodnou, číslo telefonu, údaje o dosavadním vzdělání a údaj, z jaké jsou země). Zaregistrovat se lze písemně na adresu: Dr. Lucia Huang, Francis Marion University, P. O. Box 100547, Florence, SC 29 501, USA, fax: 001/803/661-1366 nebo prostřednictvím e-mailu: ESSAY@FRARION.EDU

První cena činí 500 dolarů, druhá 300 dolarů, třetí 200 dolarů a čtvrtá 100 dolarů, přičemž všechny ceny současně zahrnují také publikování příslušné práce. Kromě toho bude uděleno několik čestných uznání. Soutěžní práce mohou být předány následujícím způsobem:

a) buď odeslány na výše uvedenou adresu do 15. 5. 1998

b) nebo zaslány ve formátu ASCII nejpozději do 17 hodin amerického standardního vchodního času (American Eastern Standard Time) na výše uvedenou e-mailovou adresu.

O výsledku budou účastníci vyrozuměni do 30. června 1998. Bližší informace o této nabídce lze získat na internetové stránce „http://www.fmarion.edu/meel/meel/htm“. Na výše uvedené e-mailové adrese je pak možno se dále a podrobněji informovat.

V kanceláři AIA jsou pro případné zájemce k dispozici informační materiály.

-Red-

Stručně

V pondělí 23. 2. uvedla kavárna Studentcentra („Salon kultury a oddechu“) v Křížkovského ul. 14. „sveřepý“ program Lukáše Berana **O čem je opera**.

***

V Galerii Caesar proběhla 23. 2. 1998 beseda se spisovatelem a novinářem R. Ströbingerem u příležitosti vydání jeho knihy **Rudá zrada (Archivy odhalují pravdu o partyzánském hnutí)**. Moderoval Mgr. D. Schallner (Katedra historie FF UP).

***

Ve dnech 23. – 24. 2. 1998 se na Ústavu sociálního lékařství a zdravotní politiky LF UP uskutečnila další pracovní **videokonference mezi Univerzitou Palackého a Virginia Commonwealth University**.

***

Okresní knihovna v Olomouci uspořádala 24. 2. 1998 besedu s literárním historikem, vysokoškolským učitelem a autorem publikací o současné české literatuře PhDr. L. Machalou, CSc. (FF UP) pod názvem **Co jste se nedočítali o současných spisovatelích aneb Směle k maturitám**.

***

V pátek 6. 3. 1998 proběhne další schůzka organizačního výboru **Academia filmu Olomouc 1998**.

-mav-

Dialog mezi vědou a náboženstvím

Templetonova nadace (USA) a Cyrilometodějská teologická fakulta UP zvou zájemce z řad studentů a akademické obce UP na mimořádný interdisciplinární kurz s názvem **Dialog mezi vědou a náboženstvím**, který proběhne první dva týdny v březnu a květnu vždy v pondělí a čtvrtek od 14.00 do 15.30 hod. První přednáška, kterou pronese ing. F. Mikeš, PhD. (Eastern Laboratories, Inc., Springfield, MA USA), se uskuteční 2. 3. 1998 ve 14.00 na CMTF UP (Univerzitní ul.).

-mav-

Dárci krve z PřF UP v roce 1997

V roce 1997 se na PřF UP uskutečnilo celkem 469 bezpříspěvkových odběrů krve a krevní plazmy, poprvé darovalo krev 32 dárců.

ČČK udělil za 10 odběrů 14 bronzových medailí J. Janského, 8 stříbrných medailí J. Janského za 20 odběrů a 2 zlaté medaile J. Janského za 40 odběrů. Nositelé zlatých medailí A. Kubíček a T. Trhlík byli slavnostně přijati přednostou Okresního úřadu Olomouc ing. Březinou.

MS ČČK vylosovala a odměnila 6 studentů (ve spolupráci s a. s. Vitana Prostějov)

Jste zdraví a máte zájem pomoci lidem, kterým může vaše krev vrátit zdraví nebo život? Navštivte Transfúzní oddělení ve Fakultní nemocnici Olomouc. Bližší informace vám ochotně poskytnou:

Dr. Marek Jukl (jukl@risc.upol.cz), Katedra algebry a geometrie PřF UP, Hejčín,

Mgr. Lukáš Richeterek (richter@risc.upol.cz), Katedra teoretické fyziky PřF UP, tř. Svobody,

Mgr. Miroslav Turek (turekm@risc.upol.cz), Katedra algebry a geometrie PřF UP, Hejčín.

Dr. M. Jukl,

předseda 5. MS ČČK Olomouc

Zeptali jsme se za vás**Proč nekandidovali?**

Mezi kandidáty navrženými na funkci předsedy Akademického senátu UP byli i doc. PhDr. J. Štefanides a RNDr. L. Bank, kteří však kandidaturu nepřijali. Zeptali jsme se na důvody, které je k tomuto rozhodnutí vedly.

Jak uvedl doc. PhDr. J. Štefanides, hlavním důvodem pro odmítnutí kandidatury pro něj byla značná pracovní zaneprázdněnost, kterou očekává v následujícím období. Podle jeho slov jde především o práce spojené s plánovaným zaváděním kreditního systému v letošním roce na FF UP a se stěhováním Katedry

teorie a dějin dramatických umění FF UP do prozatímních podmínek. K tomuto pracovnímu vytížení se připojují i osobní důvody, zejména co se týče určitého „ne-zázemí“, spolehněho s přetrvávajícím provizorním bydlením v Olomouci. RNDr. L. Bank zdůvodnil odmítnutí kandidatury vykonáváním funkce volebního předsedy Sportovního klubu UP. Jak dále uvedl, přizpůsobil se zároveň také rozhodnutí Akademického senátu FTK UP, který doporučil kandidaturu prof. PhDr. B. Hodaně, CSc.

-mav-

Události

Božena Němcová a tajemství budečské ženské encyklopedie

Snahy o českou encyklopedii jsou spjaty již se jménem Josefa Jungmanna, usiloval o ni rovněž František Palacký, ale první české encyklopedické dílo, *Riegrův Slovník naučný*, začalo vycházet teprve roku 1858. Méně známým projektem je encyklopedie určená českým vlastenkám – jejím iniciátorem byl Karel Slavoj Amerling, který kolem svého vzdělávacího ústavu, nazvaného Budeč, soustředil družinu pražských paní a dívek horujících pro ženskou emancipaci. Kromě přednášek zaměstnával Amerling tuto družinu prací na „věnaučnicku“, jehož vzorem byl německý „dámský lexikon“ Herloszsohnův. Amerlingova encyklopedie sice nebyla dokončena, ale poměrně početný soubor hesel objevil v Amerlingově dosud archivně nezpracované pozůstalosti PhDr. Vladimír Macura, DrSc., ředitel Ústavu pro českou literaturu AV ČR, a o „tajemstvích budečské ženské encyklopedie“ informoval 17. února t. r. početné publikum za plnění posluchárny č. 18 na Filozofické fakultě UP. (Nezasvěcené si dovoluji upozornit, že Vladimír Macura je nejen předním literárním historikem, ale i uznávaným romanopiscem a překladatelem estonské literatury.)

Aktivity Amerlingových „encyklopedistek“ můžeme pokládat za první organizované projevy ženských emancipačních snah v Čechách – vůdkyní této družiny byla pozdější druhá choť českého básníka a slavisty Františka Ladislava Čelakovského Bohuslava Rajská. Většina členek družiny se v roce 1843 představila plesovým almanachem *Pomměňky*, jenž obsahoval jejich básnické pokusy.

Překvapující je (Vl. Macurou zjištěná) účast

PhDr. V. Macura, DrSc. na FF UP

Boženy Němcové v budečské ženské družině a na přípravě budečské encyklopedie – velká česká spisovatelka sice zpracovala toliko dvě hesla, zato se však podle Vl. Macury do nového kontextu dostává její báseň *Ženám českým*, evidentně napsaná u příležitosti dokončení stavby 2. patra budovy Budeče a otištěná v *Květech* 5. dubna 1843. Kromě hesel přeložených z Herloszsohnova „dámského lexikonu“ se v dochovaném materiálu Amerlingova encyklopedického projektu objevují i originální hesla s bohemikálním obsahem, jež jsou pozoruhodná i svou stránkou jazykovou; jak sdělil posluchačům své přednášky Vl. Macura, budou tato hesla otištěna v jednom z příštích čísel literárního obyděnků *Tvar*.

J. Fiala
Foto T. Jemelka.

Integrace zájmu o hrtan, lidský hlas a řeč

Na sklonku zlatého věku pěveckého umění v polovině minulého století vstaly se rodí počátky moderních znalostí o zdroji lidského hlasu laryngu – hrtanu. Paradoxně si tehdy představitelé obojího, oblíbeného i záslužného lidského konání na jeden a půl století přestali rozumět.

Od těch dob výrazně přibýlo profesí, které musí s vědomostmi o tvorbě lidského hlasu nezbytně počítat. Kromě původně jen hlasového umění, hlasové pedagogiky a fonetiky se od počátků našeho století stačila etablovat např. laryngologie s fyziologickou akustikou, foniatrie s logopedií atp. Současně významně vzrostla nabídka elektroakustického zázemí pro vyšetřování i výzkum lidského hlasu a kongresové kalendáře se naplnily akcemi fonetických, audiologických či foniatrických odborných společností.

Protagonisté nově se ustavujícího univerzitního *Společnosti pro studium hlasu a řeči* GSVS, vedení potřebou čelit přirozenému babyloňskému materiálu výrazů odborných hantýrek a doslova erupci vysoce specializovaných poznatků svých oborů, se sešli 19. 2. 1998 v posluchárně Neurologické kliniky LF UP na prvním semináři spolu se zájemci z řad foniatriků, fonetiků, hlasových pedagogů, logopedů, stomatologů a dalších včetně zástupců z řad studentů, posluchačů LF, FF a PdF UP. Někteří z účastníků vážili cestu z Brna, Prostějova, Vsetína nebo ze Šumperka.

Jednání uvedl doc. I. Stárek z Kliniky ORL LF UP. Dále vystoupil doc. J. Pešák s referátem o historických okolnostech oboru včetně požadavků olomouckých souvislostí, které vedly přes Laboratoř logopedické diagnostiky na Sv. Kopečku a Elektroakustickou laboratoř na Neurologické klinice LF UP k mezinárodně uznávané metodě pro sledování kmitů hlasivek. Odb. as. Mgr. J. Majtner velmi působivě prakticky doložil práci s hlasem v období mezi 18. a 20. zpěvákovým rokem. Ukázky předvedly posluchačky hudební výchovy M. Večeřová, M. Blažková, J. Šelková a E. Pumprlová. Na piano je doprovázela odb. as. PaedDr. L. Pulchertová. MUDr. E. Maňásková vystoupila s pojednáním o požadavcích základního vyšetření zpěvného hlasu ve foniatrii. Bývalý absolvent a doktorand PŘF UP Dr. J. Švec okomentoval videoprojekci svého filmu *Úvod do videokymografie*. Poté následovalo jeho vystoupení k této nové přímé glottografické metodě, které posléze organicky přešlo do závěrečné diskuse celého semináře.

Všeobecně patrný zájem účastníků prvního semináře, jenž vyústil v příjemnou, profesně empatickou atmosféru, kterou diskrétně dotvořily i nezbytné hostitelky, dodal pořadatelům chuť k pokračování nastoupeného úsilí o integraci zájmu o hrtan, lidský hlas a řeč. Další seminář by se proto měl uskutečnit ještě na sklonku tohoto kalendářního roku.

PhDr. J. Honová

Děkani o nejpálčivějších problémech fakult – III

Již potřetí informujeme o pracovních setkáních rektora UP s děkany jednotlivých fakult. Témata schůzek jsou vždy shodná: nejnáléhavější fakultní problémy.

V návaznosti na minulá setkání (viz. ŽUP č. 15, 16) se vedení UP sešlo s děkanem PdF UP doc. RNDr. J. Šteiglem, CSc., který k obsahu nedávné schůzky uvedl: *Hovořili jsme o naplnění usnesení vedení UP k realizaci kreditního systému na UP, o poslání a kompetencích jednotlivých fakult, o nedořešených problémech kolem umístění pracovišť PdF UP a nových dislokačních záměrech vedení UP, o odstraňování následků letní povodně na PdF UP, o rozpočtu a potřebách fakult v roce 1998, o potřebě stálých výstavních prostor na UP, o podpoře zdraví našich studentů a učitelů a o proporcích různých forem studia, řekl děkan PdF UP, který se poté k výše uvedeným bodům vyjádřil podrobněji: Dle názoru vedení PdF UP je třeba, aby do kreditního systému vstoupily všechny fakulty současně a měly k tomuto vstupu i rovnocenné podmínky (tento názor sdílí i ti, kteří již kreditní systém zavedli). Průstupnost i stávající obory studia garantované více fakultami to zcela logicky vyžadují, sdělil doc. Šteigl. Jak dále uvedl, posláním PdF UP je především připravovat učitele a zajišťovat jejich garanci. Z pohledu učitelské praxe jeví současný stav v této oblasti některé známky živelnosti i nefunkčnosti. *Palčivým problémem PdF UP je i otázka definitivního a včasného umístění Katedry výtvarné výchovy, která se již třikrát stěhovala a v jejichž prostorách probíhá za prooosu stavebně-historický výzkum. S ohledem na nové poslání stávajících prostor lze vzápětí očekávat i adaptační práce. V tomto by UP měla říci co nejdříve rozhodující slovo tak, aby mohly být dodrženy zákonné závazky a přitom měli učitelé i studenti velmi žádaného oboru jasnou perspektivu. Zpochybnění definitivního umístění jádra PdF UP v budově na Žižkově náměstí tuto situaci dále komplikuje, sdělil děkan, vyjadřující se poté k dalšímu bodu, následkům loňských povodní: První následky povodní fakulta zoládla z větších částí samostatně. (Ukazuje se ovšem, že poškození kotelny a prostorů Katedry technické výchovy PdF UP je rozsáhlejší než se původně předpokládalo.) V otázkách financování je ale třeba vycházet z hlavního poslání i potřeb fakult a sjednotit úsilí AS, fakult a vedení UP ve snaze zoládnout funkčně stávající ekonomickou situaci. V tomto směru oceňujeme první kroky, které byly učiněny, řekl děkan PdF UP.**

Jak dále uvedl, i při úsilí o ekonomickou rovnováhu je nutné zabývat se podporou zdraví studentů, učitelů a zaměstnanců celé UP. *V mnohých problémech se opožďujeme s řešením, mnohá řešení nejsou v silách a kompetencích jedné fakulty, mnohé problémy nejsou řešitelné ani v rámci UP. Důležitě*

Události

ale je problémy za každé situace identifikovat, pojmenovat a hledat včasná a funkční řešení. Mohu prohlásit, že na nedávném setkání byly problémy identifikovány a pojmenovány. O efektivnosti rozhodnou následující kroky, řekl doc. Šteigl.

Rektor UP se nedávno setkal také s vedoucími představiteli Lékařské fakulty UP. Jak Žurnálu UP děkanka LF UP doc. MUDr. et PhDr. J. Mačáková, CSc., sdělila, tato setkání velmi vítá. Je při nich totiž daleko více času k tomu, abychom rektora, kvestora a prorektory seznámili s fakultními problémy. Navíc se setkáváme přímo na fakultě a atmosféra je přece jen jiná, než při oficiálních jednáních např. na Kolegiu rektora, řekla. Z jejích dalších slov vyplynulo, že setkání bylo soustředěno především na připravovanou akreditaci lékařských fakult. Současně jsme rektora UP informovali o průběhu naší akreditace v USA. Akreditaci v ČR by fakulta měla projít bez problémů, ovšem při přípravě podkladů se budeme také zamýšlet nad dalším rozvojem fakulty, nad spoluprací s Fakultní nemocnicí. Už nyní máme nedostatek výukových prostor, navíc nejsou ani ty stávající vybaveny tak, aby výuka probíhala všude stejně kvalitně. Rektor nám slíbil pomoc při jednáních s FN, kde by se po dostavbě chirurgického pavilonu mohly vhodně prostory najít, sdělila dále děkanka LF UP. Doc. J. Mačáková vyjádřila mj. potěšení nad nedávno vyřešeným problémem, který se týkal poplatku za ubytování našich studentů na kolejiích při prázdninových praxích. Nový ceník již počítá s tím, že cena bude stejná jako během školního roku, pokud fakulta potvrdí, že jde o součást výuky. Přítomní uvedeného setkání se také podrobně věnovali připravované metodice rozdělování finančních prostředků v rámci UP a problémům při vedení ekonomické agendy. Mimo jiné jsme žádali, aby nám byly pravidelně poskytovány informace o čerpání energií, řekla děkanka LF UP doc. J. Mačáková.

V neposlední řadě se rektor společně s vedením UP setkal také s děkanem Cyrilometodějské teologické fakulty UP doc. ThDr. P. Ambrosem, který uvedené setkání označil za přínosné především v tom, že se otevřeně hovořilo o problémech fakulty i o problémech celé univerzity. Naším nejpálčivějším problémem je nedostatek vědeckých sil a také nedostatek prostorů a praktických učeben ve staré historické budově. Jistě k tomu také patří nedostatek finančních prostředků potřebných pro další harmonický rozvoj CMTF UP, sdělil děkan. Vedení uvedené fakulty společně s učitelským sborem zamýšlí rozšířit počet mezifakultních kombinací a chce se více zaměřit na možnost získávání grantů a odborných projektů.

(Příště o nejpálčivějších problémech FTK UP)

M. Poláková

Diskuse k problematice drog

V letošním akademickém roce probíhá na Cyrilometodějské teologické fakultě UP v rámci Pastorační teologie volitelný seminář nesoucí název „Sociální apoštolát“. Jeho cílem je analyzovat téma, které je v současné době v naší společnosti aktuální, zhodnotit možnosti dalšího vývoje a hledat ve světle evangelia, tradice a církevních dokumentů možnosti určitého posunu a nového pohledu při jeho řešení. Po přednesení dané problematiky je realizována diskuse, které se účastní odborníci, a studenti se zde snaží konfrontovat své postoje a názory. (Pozvaní hosté se většinou podléhají na připravovaných zákonech. Není také bez zajímavosti, že při posledním tématu v zimním semestru, které se týkalo rasismu v našich zemích, si některé cenné impulsy předloženy studenty odnesli i pozvaní hosté.)

Minulý týden se do „poslední fáze výuky“ dostalo další téma, a tím byla otázka přístupu k drogám v naší zemi. Diskuse s názvem *Prevenice, represe anebo ještě jinak?* se zúčastnili J. Vacek, poslanec Parlamentu ČR I. Langer a P. Opletal, vedoucí Nadace Pastor bonus, která se stará o léčbu drogově závislých.

Všichni tři se shodli na nevhodném znění novely trestního zákona, která postihuje peněžitým trestem, anebo až dvouletým vězenním každého, u koho policisté zjistí „větší než malé“ množství drogy. Doufají, že Senát ČR

pošle novelu k přepracování, případně k doplnění.

J. Vacek, který je označován za zastávce represivních myšlenek, což během diskuse odmítl, považuje současné znění novely za dosti nešťastné. Přesto považuje novelu trestního zákona o držení drog z hlediska mezinárodních úmluv za nutnou. (Kloní se např. k databázové registraci narkomanů, což je pro hodnocení a případnou diferenciaci trestnosti držení drogy důležité.)

Poslanec I. Langer představil svůj návrh tzv. *Protidrogové racionální politiky* a upozornil na nebezpečí, která v budoucnu při přijetí novely v této podobě hrozí – mj. větší nedůvěra drogově závislých a strach z postihu než vlastní zájem začít se léčit. Tato slova potvrdil i P. Opletal z Nadace Pastor bonus, který se obává, že tato novela je krokem špatným směrem.

Všichni tři diskutující se shodli, že role církve v této oblasti je naprosto nezastupitelná. (Např. v Itálii je 90% terapeutických komunit zřízeno katolickou církví.) P. Opletal potvrdil, že podobnou zkušenost vstřícného postoje k této problematice má i v naší zemi. Několik málo terapeutických komunit, které v naší zemi působí, má ve většině případů křesťanské zázemí. Uvedl, že bez podpory a pochopení pana arcibiskupa J. Graubnera a dalších kněží by komunita Pastor bonus ani nezačala fungovat.

Mgr. J. Kořenek

Z vědeckých pracovišť UP

Projekty v dermatologii

Přednosta Kliniky chorob kožních a pohlavních LF UP a FN doc. MUDr. Milan Buček, CSc., informuje o současném stavu výzkumu na pracovišti.

Na čem právě pracujeme?

Aktuálně probíhají závažné práce na několika projektech. Z nich nejvýznamnější má název „Současný výskyt profesionálních dermatóz a sledování jeho vývoje v podmínkách transformace ekonomiky“ (prim. MUDr. J. Dobešová, doc. MUDr. M. Buček, CSc.). Na klinice jsme zavedli novou metodu vyšetřování kontaktních alergenů a používáme ji především u pacientů s podezřením na kontaktní profesionální ekzém. Bylo to umožněno spoluprací s International Contact Dermatitis Research Group (americká koordinační skupina odborníků sídlící v Ženevě).

Další aktivitou kliniky je právě ukončená druhá část studie „Clinical Efficacy and Safety of Oral Treatment with Brivudin in Comparison with Acyclovir in Immunocompetent Patients with Herpes Zoster“. Tato studie probíhá v 15 evropských zemích a participuje na ní 231 klinických center, mezi nimi i naše klinické pracoviště (MUDr. R. Kučerová, doc. MUDr. M. Buček, CSc., doc. MUDr. M. Viktorinová, CSc.).

Dalšíme se také na řešení grantových projektů s mimoklinickými pracovišti Lékařské fakulty UP na projektu „KANVAKOL – vakcína k léčbě vlekých kvasinkových zánětů pochvy“, řízeném odb. asistentkou MUDr. D. Koukalovou, CSc., z Ústavu lékařské mikrobiologie LF UP. V rámci tohoto projektu provádíme na naší klinice kožní testy s kvasinkovými alergeny v souboru žen s kvasinkovými záněty pochvy a u skupiny kontrolní.

Doc. MUDr. D. Ditrichová, CSc., spolupracuje na projektu IGA MZD ČR „Fototoxické účinky xe-

nobiotik – testovací soubor *in vitro*“, vedeném v Národní referenční laboratoři pro kosmetologii SZÚ v Praze.

S Ústavem lékařské biofyziky LF UP spolupracujeme na studiu účinků fotoaktivních látek s perspektivou jejich využití ve fotodynamické léčbě hyperproliferativních procesů a nádorů kůže.

Jaké máme výsledky?

Pracujeme na závěrečné zprávě zmíněného projektu IGA MZD o profesionálních dermatózách a výsledky chceme prezentovat na Kongresu dermatologické společnosti ČLS J. E. Purkyně 27. – 29. 5. 1998 v Praze. Za hlavní výsledek pokládáme zjištění nárůstu kontaktních profesionálních ekzémů po pryskyřicích v důsledku opominutí hygienických a bezpečnostních předpisů v soukromo-podnikatelské sféře. Rovněž výsledky práce na projektu „KANVAKOL“ v současnosti shrnujeme do závěrečné zprávy a připravujeme je k publikaci. Z dosažených výsledků je asi nejvýznamnější zjištění signifikantních rozdílů v kožních testech mezi zdravými a nemocnými. Spolu s výsledky imunologických vyšetření se dá usuzovat na odchylky v imunitní odpovědi organismu nemocných žen s chronickými kvasinkovými záněty pochvy.

Kolektiv olomouckých a pražských autorů (Kolářová, H., Jírová, D., Kubínek, R., Ditrichová, D.) vystoupil s prvními výsledky spolupráce na téma fototoxických účinků xenobiotik na mezinárodním odborném fóru v Itálii (3rd International symposium on irritant contact dermatitis joint meeting with 2nd European symposium of international society for bioengineering and skin, Rome, October 2–4, 1997). Největší odezvou vzbudily fototoxické a spektrální charakteristiky protoporphyrinu IX, který představuje novou generaci látek pro fotodynamickou terapii v dermatologii

-mh-

Představujeme: noví profesori Univerzity Palackého

Pokračujeme v představování nových profesrů UP jmenovaných 1. 12. 1997:

Prof. MUDr. Vladimír Král, CSc.
(nar. 1938)

Lékařská fakulta UP, I. chirurgická klinika

Obor: chirurgie

Vědeckou a výzkumnou specializaci prof. Krále představuje břišní a hrudní chirurgie.

Je autorem (spoluautorem) 81 vědeckých publikací, z toho jedné publikované v zahraničí.

Významné publikace z poslední doby: V. Král, R. Havlík, I. Grosmanová, J. Bartek: *Význam sledování hladiny některých cytoki-*

nů pro prognózu akutní pankreatitidy. Rozhl. chir., 76, 1997, 6, 277–280.

V. Král, M. Mysliveček, P. Vojáček, R. Havlík: *Sledování stavu biliodigestivní spojky dynamickou scintigrafií u nemocných po rekonstrukci žlučových cest. Čes. a slov. gastroent., 49, 1995, 4, 122–125.*

V. Král, J. Králík, J. Klein, M. Köcher: *Místo portosystémové spojky v dnešní léčbě portální hypertenze. Rozhl. chir., 76, 1997, 2, 62–65.*

Poslední kongresovou přednášku na téma *Má při poranění žlučových cest urgentní či odložený výkon vliv na jeho výsledek?* přednesl prof. Král na 1. chirurgickém kongresu s mezinárodní účastí (Plzeň, 1996).

Prof. Král vede čtyři postgraduální studenty a přednáší na Lékařské fakultě UP v oboru chirurgie.

Prof. MUDr. Jan Lukl, CSc.

(nar. 1944)

Lékařská fakulta UP, I. interní klinika

Obor: vnitřní lékařství

Vědeckou a výzkumnou specializaci prof. Lukla je kardiologie – srdeční arytmie.

Je autorem (spoluautorem) 60 vědeckých publikací, z toho 4 publikoval v zahraničí.

Významné publikace z poslední doby: Lukl, J., Doupal, V., Heinc, P.: *Quality of life during DDD and dual sensor VVIR pacing. PACE, 17, 1994, s. 1844.*

Lukl, J. a spol.: *Srdeční arytmie – aktuální problémy. Monografie, 228 s. Grada Publishing, Praha, 1996.*

Lukl, J. a spol.: *Pokroky v arytmiologii. Monografie, 230 s. Grada Publishing, Praha 1996.*

Poslední kongresovou přednášku na téma *Therapeutical end-points: how to identify and reach them?* byla přednesena v rámci International symposium Update in cardiology (Praha 11. – 13. 12. 1997).

Prof. Lukl vede sedm postgraduálních studentů v oboru vnitřní lékařství. V tomto oboru také přednáší na Lékařské fakultě UP.

-mav-

Foto T. Jemelka.

Z Archivu UP

Univerzita Palackého a čistky z konce padesátých let

Předlistopadový režim uskutečnil během své více než čtyřicetileté existence tři vlny čistek, které přinejmenším znamenaly konec profesní dráhy pro tisíce převážně vysokoškolsky vzdělaných lidí.

Česká soudobá historiografie je relativně dobře informována o čistkách následujících po únorovém „vítězství pracujícího lidu“ v roce 1948 i po nástupu tzv. normalizace na počátku let sedmdesátých. Totéž lze říci i o našich znalostech těchto dějů na Univerzitě Palackého v Olomouci.

Velmi málo však toho víme a příčinách a důsledcích vlny kádrových a personálních prověrek, někdy nazývaných „dělnických“, z konce padesátých let.

Zdá se, že příčina této akce tkvěla v událostech mezinárodních. Dělnické bouře v Poznani a hlavně střelba v budapeštských ulicích v roce 1956 totiž československé komunistické mocipány náležitě vyděsily. Zdeněk Mlynář ve své vynikající memoárové knize *Mráz přichází z Kremlu* uvádí, že strach z *davu lynčujícího a všesčtího komunisty na kandělábry* byl rázem konkrétní, hmatatelný a nečekaně reálný. Není potřeba dodávat, že tyto obavy měly až příliš velké oči. Ale záminka připomenout občanům Československa, v této době k režimu již převážně loajální, kdo je doma pánem, byla na světě.

Ve spisech kádrového oddělení z 80. let objevili pracovníci Archivu UP při skartaci fascikl, sumarizující výsledky této prověrky na Lékařské fakultě UP, která v této době (1957–1958) byla při existenci Vysoké školy pedagogické jedinou fakultou Univerzity Palackého.

Celá akce byla v Olomouci zahájena na základě usnesení celostátní porady rektorů již 5. dubna 1957 schůzkou tzv. *komise pro prověrku stavu učitelských sil*, které předsedal tehdejší rektor UP prof. MUDr. Jaromír Hrbek. Ten byl také autorem mechanismu celé prověrky. Jednotliví pracovníci LF UP byli komisí hodnoceni individuálně, přičemž u každého z nich se zvlášť hodnotil: 1) profil politický, 2) profil odborný a 3) osobní vlastnosti. V rámci tohoto základního schématu byli poté jednotliví pracovníci „rozsortováni“ do čtyř kategorií (a–d): a) vyhovuje po všech stránkách, b) je schopen vývoje, c) vyměnit pracovníka do roku 1960, d) vyměnit pracovníka okamžitě.

Ze známých osobností Lékařské fakulty UP se především v kategorii 1) politický profil a subkategorie c) – tedy odchod z pracoviště do roku 1960 – ocitli lékaři F. Šantavý, J. Zrzavý, Č. Dvořáček, J. Lenfeld, J. Černožský, P. Lukl, Z. Šerý, F. Lédl, J. Brunner, E. Lindner, J. Jadrníček, J.

Kabelík, E. Maršálek, F. Slabihoudek, A. Rozmarič, F. Mikula a V. Rapant. Doc. MUDr. A. Mores jako jediný obdržel subkategorii d), která znamenala okamžitý odchod z pracoviště. Je samozřejmě pravděpodobné, že pokud je subkategorie c) či d) objevila u pracovního profilu prověřovaného, pak měla své racionální jádro. Jako frapantní případ uveďme na počátku sedmdesátých let neblaze proslulou biochemičku, které při této prověrce byla určena k odchodu právě z profesních důvodů.

Závěrečná zpráva o plnění prověrek z roku 1958, datovaná 6. květnem 1961, dokládá, že se snaha o radikální kádrový řez na Lékařské fakultě UP bohudíky rozplynula víceméně do ztracena. Sám obsah této zprávy (autorem je děkan LF UP doc. V. Pelikán) je formulován poněkud nejasně, jako by autor neměl přílišnou chuť se celou záležitostí zabývat. Z výše jmenovaných osobností, pokud je nám známo, odešel ze svého pracoviště doc. A. Mores, do penze nastoupili profesori J. Kabelík a A. Rozmarič.

PhDr. P. Urbášek,
ředitel Archivu UP

Studentská rubrika**Uplatnění laických teologů**

Dne 14. 2. 1998 proběhl v prostorách Centra Aletti v Olomouci pracovní seminář na téma *Uplatnění absolventů teologických fakult v naší církvi (a společnosti)*. Tento seminář se uskutečnil na základě iniciativy studentů CMTF v Olomouci. V průběhu dopoledního programu děkan CMTF doc. ThDr. Pavel Ambros SJ hovořil o nosných myšlenkách v teologii, ze kterých vyrůstá církevní pojetí laika ve 20. století. Na závěr naznačil tři zahraniční modely postavení laického teologa v církvi i společnosti (Německo, Francie, Itálie).

Ing. Josef Kaše z Centra pro laiky při plzeňském biskupství se soustředil na analýzu situace ve své diecézi. Upozornil na připravenost resp. nepřipravenost většiny současných absolventů teologických fakult na práci a službu v církvi. Zároveň poukázal na rozpačitost a rovněž nepřipravenost ze strany církve.

Jako třetí vystoupil P. Ing. Ales Opatrný, vedoucí Pastoračního centra při Arcibiskupství pražském. Jedním z bodů, které ve svém příspěvku zmínil, byl problém „systému jednoho muže“, který spočívá v neochotě a nepřístupnosti kleriků směrem k laickým teologům. Tento systém je zde hluboce zakořeněn již od doby Tridentického koncilu. Z tím úzce souvisí také očekávání věřící společnosti, která často tento systém přímo vyžaduje. Co se týče současné situace v naší české církvi, podotkl, že po r. 1989 došlo k nekritickému přejímání německého a rakouského modelu církve, které nám byli nejbližší sice geograficky, ale nevystihovaly reálnou mentalitu (i ekonomickou situaci) naší církve.

Na tyto příspěvky navázala téměř dvouhodinová živá diskuse. V ní mimo jiné zazněla nutnost vypracovat kvalitní sociologickou analýzu a prognózu jako základní předpoklad seriózní diskuse o uplatnění laických teologů ve společnosti. Dalším žhavým tématem diskuse byly studijní plány teologických fakult v naší republice. Možnost kombinace studia teologie s jinými vědními obory v rámci souběžného či doplňkového studia by znamenala kvalitnější a užitečnou připravenost laického teologa pro smysluplnou práci ve společnosti.

V odpolední pracovní atmosféře účastníci společně hledali konkrétní možnosti uplatnění laických teologů podle reálné poptávky církevních i mimocírkevních institucí. Podle aktuální situace připadají v úvahu např. různá výchovná zařízení, sociální ústavy (hospice), pedagogická činnost, humanitní služba v armádě aj.

Domníváme se, že hlavním přínosem semináře bylo „vytažení hlavy z písku“ před tímto nanejvýš aktuálním problémem. Škoda jen, že se semináře nemohl zúčastnit ani jeden ze sedmi oslovených biskupů. Z tohoto důležitého odkrytí a pojmenování problému vyplynulo pro některé účastníky prospěšné poznání reálné situace uprostřed tržního hospodářství naší země, kde je pracovní uplatnění z velké části podmíněno osobní zainteresovaností a zodpovědností jedince, což se týká i studentů teologických fakult.

*E. Pekárková, M. Výborný,
studenti CMTF UP*

MEZI NÁMI VZDĚLANCI

Snad žádná kanovnická rezidence není tak opředena pověstmi a mýty jako rezidence v dnešní Wurmové ul. 7, nazývaná kdysi U Scholastiky. Pomíne me zkazky o tom, která držitelé této rezidence nezřídka v jejich zdech hřešili vůči svatému slibu doživotního panictví neboli celibátu, a vzpomene me toliko přítulného opičáka, jehož prý láskyplně choval poslední ze zde sídlících kapitulářů. Ctihodný kanovník odíval svého téměř lidského přítele do slušivých oblečků, a když se opičák odebral ke Stvořiteli všehomíra, pohřbil opičáka s velkým zármutkem pod keř šeríku v zahrádce rezidence na přilehlých hradbách. Po desetiletích, kdy tuto budovu okupovala Vojenská katedra Univerzity Palackého, sídlí v jejich zdech katedry Filozofické fakulty, na nichž se pěstuje a vyučuje žurnalistika, sociologie a andragogika, dále Kabinet dálního východu (tj. japanistika a sinologie), jakož i fakultní Středisko distančních studií.

Barokní přestavbu této kanovnické rezidence započal v roce 1681 kanovník František Antonín hrabě Losenstein, od roku 1690 koadjutor (výpomocný správní hodnostář) olomouckého biskupa Karla II. hraběte z Lichtenštejna. Po Losensteinově smrti v roce 1692 přestavbu dokončil kanovník

FRANTIŠEK JULIUS HRABĚ BRAIDA,

jak dokládá Braidův kamenný erb a nápis na průčelí rezidence těmito latinskými slovy: REV. AC ILL. D. D. FRANC. IUS. RI. CO. A BRAIDA DE RONSEC ET CORNIG: D. G. EPUS HIPPON. SUFFRAG. OLOM. HAS IPSAS AUXIT ET ALTIUS STRUXIT AO M. DCC. V: – tj. Nejctihodnější, jakož i nejosvoicenejší pán, pan František Julius Richard [?] hrabě z Braidů, z Ronsecu a Cornigliana, z boží milosti biskup hipponský, sufragán olomoucký, tuto [budovu] na vlastní orub rozšířil a výše vystavěl léta 1705.

Rozvětvený hraběcí rod Braidů sestával v 17. století z větve italské s predikáty di Carise, di Seramezzana a di Rapolla, z větve savojské (Brida

d'Alba di Cornigliano) a z větve rakouské, nesoucí přídomek „páni v Haitttenburgu“. Olomoucký kanovník František Julius hrabě Brida, narozený 7. března 1654 ve Znojmě jako syn Gerarda Františka hraběte Braidy a jeho manželky Juliany, rozené baronky z Mers, náležel sice k rakouské linii Braidů, ale – jak patrně z citovaného nápisu – užíval zvučných predikátů větve savojské. Svou duchovní dráhu započal František J. hrabě Brida ve Vratislavi, kde se 26. září 1666, tj. ve 12 letech svého věku, zasloužil římskokatolické církvi přijetím tonsury (po česku postřížinami), nato studoval triennium v Římě (od 3. listopadu 1672 do 8. listopadu 1675) a byl zde rovněž 3. září 1675 promován doktorem kanonického práva. Nesídelním kanovníkem olomouckým byl Fr. J. hrabě Brida, již kanovník vratislavský, jmenován na základě papežské provize (tj. udělením církevního obročí Svatou Stolicí) 1. října 1674, leč toto jmenování se setkalo s odporem olomoucké kapituly, takže k Braidově instalaci došlo po průtazích a sporech teprve 26. května 1680. Za sídelního kanovníka olomouckého byl Brida přijat až po čtrnácti letech, 22. září 1694.

17. března 1703 byl Fr. J. hrabě Brida jmenován světitím biskupem olomouckým a titulárním biskupem hipponským. Jak již bylo dříve uvedeno, obsazovala tehdy římská kurie formálně i sídla dávných biskupství v zemích, kde byla křesťanská víra potlačena učením proroka Mohameda – město Hippos, dnes Susihla v Izraeli, leží na východním břehu jezera Tiberias (novozákonního jezera Galilejského). K dosavadnímu hodnostem přibývaly Braidovi 16. prosince 1707 povinnosti generálního vikáře a oficiála a roku 1714 arcijáhna znojemského – byl tedy beřliv a zájmu duchovní správy v rodném městě. Ve fondech Státní vědecké knihovny v Olomouci se dochoval tisk slavnostního kázání, které Brida proslavil při položení základního kamene ke stavbě nového jezuitského kostela Panny Marie Sněžné v Olomouci roku 1712.

Jiří Fiala

Dokončení v příštím čísle.

Diskuse, názory, ohlasy...**Proč protektorátní čeština?**

Ve třináctém čísle ŽUP jsem dočetl zprávu šifry -mav- o chvályhodném počínu senátu ve Štýrském Hradci věnovat naší univerzitě finanční prostředky v hodnotě 25 tisíc rakouských šilinků.

Méně mne však potěšil titulek této zprávy znějící *Finanční dar z Grazu*. Setkám-li se v reklamách nejrůznějších cestovních kancelářích s nabídkou cesty do „Regensburgu“, kde se počítá i s návštěvou „regensburškých památek“, avšak ubytování bude až v kterémsi „passauském“ hotelu, udělám si obrázek o obecném vzdělání autorů těchto textů. Totéž se týká jistě vysokoškolsky erudovaného pisatele zprávy v ŽUP, avšak zde to bude, bohužel, již neprominutelné. Vždyť pro většinu významných a tradičně od středověku u nás známých měst Evropy máme české ekvivalenty – Štýrský Hradec, Řezno, Pasov atd. Konec konců pro germanofonní národy v běžné domácí

kommunikaci vždy zůstane Praha známá jako Prag, Brno Brünn a Olomouc Olmütz.

Kdysi byla doba, pravda, kdy se muse-la německá místní jména používat v původním znění: nesmělo se jet do Vídně, nýbrž do „Wienu“ či „Berlinu“, ale i do onoho „Passau“ a „Grazu“ jak si po pětadesáti letech znovu připomínáme...

dr. P. Michna

Pozn. red.: Uvedený text vycházel z volného překladu dopisu komise senátu Karl-Franzens-Universität ve Štýrském Hradci rektorovi UP. Vzhledem k tomu, že termín „Graz“ jako ekvivalent pro Štýrský Hradec byl použit také v textech prof. J. Jařaba a v nekrologu děkana Liberdy z Právnické fakulty UP publikovaných v tomto čísle ŽUP, pokusila jsem se tímto – patrně ne zcela šťastným – způsobem o jednotnou terminologii.

V. Mazochová (-mav-)

Námět: Public relations na UP

Public relations – luxus nebo nutnost?

„Je důležité rozlišovat mezi vztahy s veřejností, jejichž přítomnost najdeme všude, a profesionální prací s veřejností, kterou Bernays popsal jako umění propojené s vědou. V druhém případě jde o práci záměrnou, plánovanou a nepřetržitou, vztahující se k cílům a strategií organizace, v jejímž zájmu je prováděna.“
(Sam Black: Nejúčinnější propagace: Public relations)

Již před rokem 1995 jsme se na stránkách Žurnálu věnovali otázce důležitosti oddělení Public relations. Výraz již u nás prošel jistou domestifikací, a tak se do češtiny překládá jen zřídka. Pokud se tak ale stane, odpovídá mu český pojem – vztahy k veřejnosti.

V organizační struktuře podniků, marketingu, managementu, ale i v organizačních strukturách univerzit, a podotýkáme že nejen na světově renomovaných, zmíněné oddělení již funguje. Představitelé těchto vysokých škol se totiž přesvědčili o současném faktu, že soustředění se na vědu, eventuelně na studenty dnes nestačí. Za velmi důležité dnes pokládají i prestiž vysoké školy. Ta se ovšem sama nevytvoří. Mnozí již došli k přesvědčení, že je nadmíru nutné, dostat univerzitu do povědomí neakademické populace, a to nejen v domácím prostředí, ale i na světovém akademickém fóru. Stále víc se ukazuje, jak je potřebné budovat dobré vztahy mezi školou a např. městem, jeho správou, kulturními institucemi, výrobními podniky..., jak je nutné prezentovat dosahované výsledky a úspěchy vědecko-pedagogických pracovníků, jak je nutné tyto výsledky uvést ve známost i v neakademických kruzích... Rozhodování organizací, schopných a ochotných poskytovat vysoké škole finanční prostředky, je mj. ovlivněno referencemi, jichž se jim (ne) dostává. Pokud má škola „dobré jméno“, je pro ni snazší v soutěži uspět. Ono „dobré jméno“ související s image univerzity musí být cíleně vytvářeno. A v tom spočívá základ práce s veřejností, práce oddělení Public relations.

Na Univerzitě Palackého oddělení, které se shora zmíněným zabývá, není. V anketě, jejíž část vám nyní předkládáme, jsme se pokoušeli zjistit, zda-li se na UP o potřebnosti Public relations alespoň uvažuje.

Potřebuje Univerzita Palackého oddělení Public relations?

Obecná definice útvárů a pracovníků v oblasti PR říká, že soustavně, všestranně a iniciativně (aktivně) usilují o trvalé porozumění s veřejností a vytvoření pozitivního obrazu organizace v očích veřejnosti – přímo i prostřednictvím masmédií. UP takový útvár nepotřebuje, zajišťuje-li:

– trvalou, obousměrnou a všestrannou komunikaci mezi pedagogickými i nepedagogickými pracovníky UP i v rámci jednotlivých fakult a univerzitních zařízení,

– má-li osobu, která masmédiím přináší koordinovaně a všestranně promyšlené a formulované náměty, které vytvoří dobré jméno univerzity, a v důsledku toho nekazí její dobré jméno v případě krizí či afér,

– má-li k dispozici obecně známé a uznávané autority, (tzv. opinion leaders), které se za univerzitu veřejně postaví v okamžicích, kdy je vystavena podezřením, útokům a hrozbám a kdy její vnitřní instituce a osobnosti se pro veřejnost stanou málo důvěryhodnými,

– má-li dobře fungující sponzorskou činnost, tzn. získávání sponzorů a propagaci jejich příspěvků, – komunikuje-li trvale s hlavními externími cílovými skupinami, zejména s budoucími posluchači a jejich rodiči, se svými absolventy, s podnikateli, politiky, s orgány státní správy a samosprávou,

s ekologickými organizacemi, s humanitárními a charitativními institucemi s policií apod.,

– je-li připravena předcházet krizím, které může očekávat: mohou to být např. masové studentské nepokoje (viz. Německo), masmédiální aféry (oprávněně i vykonstruované), povodně či jiné havárie, projevy rasové nesnášenlivosti atd.,

– je-li členem EUPRIO (Organizace evropských univerzit pro informace a komunikaci s veřejností), podobně jako většina českých vysokých škol.

doc. Dr. Jaroslav Bartošek CSC.,
vedoucí katedry žurnalistiky FF UP

Odpověď záleží na tom, co si konkrétně pod Public relations na UP představujeme. Jde o větší otevřenost vůči veřejnosti? Více informací o UP v regionálním i celostátním tisku, permanentní „updatování“ informací o UP na síti, větší publicitu úspěšným projektům, ať už v domácím měřítku nebo ve spolupráci se zahraničními partnery? Větší podíl UP na „image“ Olomouce a regionu? V tomto smyslu nelze odpovědět jinak než kladně.

Pokud by to ale mělo být nové zřízené oddělení Public relations (ať už kdekoliv na UP), tak to prosím rozhodně nikoli. Máme Žurnál, máme Informační centrum (může přece distribuovat informace i zevnitř ven, ne?), máme Katedru žurnalistiky, máme tady lidi, co napíšou kákykoli cokoli o čemkoli, tak by se to snad zvládnout dalo. Žurnál by snad mohl být dostatečně reprezentativní, ne? A bude-li na Rektorně osoba pověřena kontakty s veřejností, není snad nutné zřizovat oddělení.

doc. PhDr. Milada Hirschová, CSC.,
proděkanka pro zahraniční záležitosti FF UP

Takové oddělení UP určitě potřebuje, ovšem musí prezentovat informace od pracovníků a pracovníků univerzity, a ne osobní názory šéfa odd. PR. Provořadým úkolem by podle mne mělo být oficiální informování veřejnosti o UP.

PhDr. Jiří Vrba CSC., Katera romanistiky
FF UP

Nemám znalosti o tom, jak funguje tato záležitost na našich i zahraničních univerzitách. Z mého subjektivního pohledu chybí na UP útvár či jednotlivec, který by koordinoval, inicioval a realizoval nejružnější celouniverzitní výstupy určené pro mimouniverzitní veřejnost, v současné době se však nedomníváme, že by po existenci oddělení Public Relations existovala výraznější poptávka jak ze strany fakult, tak ze strany vedení UP.

PhDr. Pavel Urbášek, ředitel Archivu UP

S odpovědí na „potřebnost Public relations“ dosud váham. V loňském roce, kdy UP intenzivně sháněla sponzory pro Rok univerzity, byla funkce Public relations užitečná, určitě by se dalo i zjistit, kolik peněz bylo získáno. Dnes bych asi nad potřebnost oddělení Public relations váhal. Celou řadu věcí souvisejících s prezentací UP vůči veřejnosti a zejména styk s médií vyřizuje kancléř nebo přímo akademičtí funkcionáři. O tom, zda teď toto oddělení je pro UP výrazně užitečné z hlediska jednání s případnými sponzory, nemám informace, tedy nevím.

RNDr. Josef Tillich, CSC., prorektor pro
studijní a pedagogické záležitosti UP

Odpovídám jednoznačně ano. A proč? Jde o prezentaci UP v tom nejšířším slova smyslu a nelze spoléhat na to, že zroona naši univerzitu všichni znají, že se o ni ví. Bylo by krátkozraké nevyužít možnosti komunikace a spolupráce s nejšířší veřejností. Jde přece o to propagovat UP a podpořit její rozvoj. Z vlastní zkušenosti mohu říct, že potřebu fungování PR cítí naše oddělení velmi nalehavě. Zatím jsme si museli tuto činnost zajišťovat svépomocně a nad rámec našich pracovních povinností i zkušeností, ostatně jako mnohá jiná oddělení UP, a to vždy znamenalo vynaložení mnohem více času a úsilí a samozřejmě ne vždy ten nejlepší výsledek, protože je to specializovaná činnost. Myslím, že PR by ve svém důsledku mohly přispívat i jako určitý integrační prvek v organismu univerzity.

Jitka Herynková, vedoucí
Útváru zahraničních styků UP

Jistě, potřebuje a bude potřebovat. Proč? UP se jako významná instituce potřebuje prezentovat na veřejnosti a trvale se udržovat v jejím povědomí. Nelze pouze spoléhat na tradici a na fakt, že univerzita je tu již dlouhá staletí. Možný vznik soukromého vysokého školství po schválení nového vysokoškolského zákona a postupné zvyšování kapacit všech vysokých škol v ČR výhledově podstatně zvýší konkurenci, zvláště v některých oborech. Aby si UP udržela a případně zvýšila potenciální okruh zákazníků – budoucích studentů, je třeba trvale informovat veřejnost o jejich aktivitách, významných výsledcích vědy a výzkumu i o ostatním dění na UP, a to nejen ve vlastním regionu, ale i v celé ČR a v zahraničí. Dalším neméně důležitým důvodem je i oslovení dalších subjektů – současných i potenciálních sponzorů a spolupracujících institucí i jednotlivců – a případná prezentace jejich přínosu pro činnost UP. K tomu je ovšem nutné alespoň částečně sjednotit informačních zdrojů tak, aby nedocházelo k předávání duplicitních nebo snad i rozdílných informací vně UP.

Ing. Jiří Jirka, kvestor UP

Pokračování příště.
Zpracovala M. Poláková

...a tento týden...

ÚTERÝ 3. BŘEZNA

Muzeum umění, 18.30 hod.: Večer se sochařem Zdeňkem Příkrým – Rozmarná a prostořeká hanáčtina.

U-klub, 19.00 hod.: Bokomara – s Lubošem Javůrkem a Michalem Vašíčkem (Každý jinak, AG Flek), koncert brněnské folk-rockové skupiny.

PONDĚLÍ 9. BŘEZNA

U-klub, 19.00 hod.: Hop Trop – legendární trampská skupina